

בית משפט השלום בראשון לציון

30 יוני 2013

ת"פ 38070-06-12 מדינת ישראל נ' גודוביץ

הכרעת דין

פתח דבר:

1
2
3
4
5 1. השאלה העומדת להכרעה בדיון שבפני הינה האם ניתן להעמיד לדין בישראל תושב ישראל,
6 שאינו אזרח ישראל, השולח הודעת דואר אלקטרוני (להלן: "דוא"ל") בעלת תוכן מדאיג,
7 למשטרה בארץ זרה, בעבירה של פרסום ידיעה כוזבת העלולה לגרום לפחד ובהלה בציבור?
8 האם מדובר בעבירת פנים או בעבירת חוץ? האם עמדה המאשימה בנטל הבאת הראיה בכל
9 הקשור לרכיבי העבירה של "פרסום" ושל "ציבור"? והאם קיים אינטרס ציבורי בהעמדת
10 הנאשם לדין בישראל, כאשר הנזק מן העבירה, באם קיים, הינו בחו"ל?
11
12 לאחר שעיינתי בראיות, בפסיקה, בדברי החקיקה ובמאמרים שהוגשו לעיוני, ושמעתי את
13 טיעוני הצדדים, הגעתי למסקנה כי התשובה חיובית, וכי המאשימה עמדה בנטל הבאת
14 הראיה להוכחת העבירה המיוחסת לנאשם בכתב האישום.

העובדות:

15
16
17
18 2. כנגד הנאשם הוגש כתב אישום מתוקן המייחס לו עבירה של פרסום ידיעות כוזבות
19 הגורמות פחד ובהלה, עבירה על סעיף 159(א) בחוק העונשין, התשל"ז – 1977
20 (להלן: "החוק"). בהתאם לעובדות כתב האישום, בתקופה הרלוונטית, היה ברשותו של
21 הנאשם מחשב שכתובת ה-IP שלו היא 84.229.221.8.
22 הנאשם, כך נטען, היה בקשר חברתי עם סבטלנה טקצ'ניקו (להלן: "סבטלנה") אזרחית
23 רוסיה, תושבת העיר אומסק ברוסיה, ולה כתובת מייל bagira047@rambler.ru.
24 לאחר שסבטלנה הודיעה לנאשם כי אין היא רוצה עימו בקשר יותר וכן כי יש לה חבר אחר,
25 גמלה בליבו של הנאשם החלטה לפגוע בסבטלנה באמצעות משלוח הודעות דוא"ל ו/או
26 החדרה של מסרים בשמה באתר האינטרנט של משטרת אומסק.
27 בנסיבות אלה, מיוחס לנאשם כי ביום 6.8.09 בשעה 02:25 (שעה 6:25 בשעון מקומי
28 אומסק) בעודו משתמש במחשב שכתובתו מצויינת לעיל, שתל הנאשם, תוך שימוש בשמה
29 של סבטלנה, הודעה באתר האינטרנט של משטרת אומסק בה רשם:

30
31 **"Hello, My name is Svetlana Tkachenko , I have an**
32 **information that in the period from 7/8/09 till 9/8/09**
33 **there should be in the airport of Omsk an act of**

בית משפט השלום בראשון לציון

30 יוני 2013

ת"פ 38070-06-12 מדינת ישראל נ' גודוביץ

- 1 **terrorism happened, in one of the planes there will be a**
 2 **terrorist the condemned man, it is not a joke, you should**
 3 **block as soon as possible all starts"**
 4
- 5 במעשיו אלו, כך נטען, ביקש הנאשם לגרום לבהלה ולזרוע פחד בקרב אנשי המשטרה
 6 באומסק מפני תקיפה אפשרית של מחבלים בשדה התעופה המקומי, וכן ביקש להקניט את
 7 סבטלנה שבעקבות המתואר נחקרה על ידי המשטרה הרוסית.
 8
- 9 ב.3.18.3 הודה הנאשם כי כתובת ה IP המצוינת בכתב האישום היא .3
 10 כתובתו, כי היה בקשר חברתי עם סבטלנה ואישר את כתובת המייל שלה, אך כבר בכך
 11 שעובר למתואר בכתב האישום הודיעה לו סבטלנה כי אינה רוצה קשר עימו, וכן כי החליט
 12 לפגוע בה באופן של משלוח הודעות דוא"ל בשמה לאתר של משטרת אומסק. כמו כן, כבר
 13 הנאשם בכל פרק העובדות של כתב האישום המייחס לו שתילת הודעה ביום 6.8.09 שעה
 14 02: 25 בשמה של סבטלנה באתר האינטרנט של משטרת אומסק.
 15 משכך, נקבע התיק לשמיעת ראיות בפניי.
 16
- 17 עובר לשיבת יום 29.4.13 הוסכם בין הצדדים על הגשת כל תיק הראיות שאספה .4
 18 המאשימה, כאשר הוסכם כי המסמכים 1/ת - 4/ת ות/10, המהווים עדות מפי השמועה,
 19 אינם מעידים על תוכנם אלא רק על עצם האמירה.
 20
- 21 מטעם המאשימה הוגשו הראיות כדלהלן: .5
 22
- 23 דיווח של העמיתים מיום 10.8.09 - **מוצג ת/1**,
 24 מייל מאינטרפול ירושלים מיום 10.8.09 - **מוצג ת/2**,
 25 מייל מאינטרפול מוסקווה מיום 7.8.09 - **מוצג ת/3**,
 26 דיווח של עמיתים מיום 18.8.09 - **מוצג ת/4**,
 27 אמרת נאשם מיום 19.8.09 - **מוצג ת/5**,
 28 דו"ח פעולה שהופק על ידי בוריס סיקלר מיום 19.8.09 (כולל תדפיס מחשב) - **מוצג ת/6**,
 29 דו"ח פעולה של בוריס סיקלר מיום 25.8.09 - **מוצג ת/7**,
 30 דו"ח פעולה תפיסת מסמך של אהוד שפרן מיום 20.8.09 אליו מצורף דף עם כתב ידו של
 31 הנאשם - **מוצג ת/8**,
 32 דו"ח פעולה מום 19.8.09 של אביטל טפר אליו מתלווה דו"ח חיפוש ודו"ח עורכי חיפוש -
 33 **מוצג ת/9**.

בית משפט השלום בראשון לציון

30 יוני 2013

ת"פ 38070-06-12 מדינת ישראל נ' גודוביץ

- 1 מזכר מיום 19.8.09 של בוריס סיקלייר שכותרתו "נספח לבקשה לצו חיפוש" – מוצג ת/10.
2
3 6. מטעם ההגנה הוגשו הראיות כדלהלן:
4
5 אישור על אי רכישת אזרחות ישראלית מיום 11.11.12 – מוצג נ/1
6 העתק דרכון רוסי של הנאשם – מוצג נ/2.
7 הנאשם לא העיד בבית המשפט.
8

הטיעונים:

- 9
10
11 7. עיקרי טענות ההגנה כנגד הראיות שהוגשו לבית המשפט, הן כדלקמן:
12
13 א. אין בידי המאשימה ראיות קבילות להוכחת יסוד הפרסום כהגדרתו בסעיף 34 כד
14 בחוק. הואיל והמסר לא הופץ לציבור בכללותו אלא למשטרת אומסק, לא יכול
15 היה לגרום לבהלה בציבור, מה גם שאין בידי המאשימה ראיות להוכיח שאכן גרם
16 לבהלה.
17
18 ב. לא מדובר בעבירת פנים לפי סעיף 7 בחוק, שניתן להעמיד בגינה לדין בישראל, שכן
19 לא נפגע כל אינטרס מוגן בישראל וחלקה של העבירה שבוצעה בישראל הוא מזערי
20 ואינו עונה על ההגדרה "מקצתה של העבירה". לפיכך מדובר בעבירת חוץ.
21
22 ג. במישור המנהלי- לא היה מקום להגיש נגד הנאשם כתב אישום בישראל, שכן אינו
23 אזרח ישראלי. המשטרה שנפגעה, אם נפגעה, אינה משטרת ישראל והבהלה, אם
24 נגרמה, לא היתה אמורה להיגרם בישראל. בנסיבות אלה, על בית המשפט להורות
25 על ביטול כתב האישום כנגד הנאשם.
26
27 8. תשובת המאשימה לטענות ההגנה:
28
29 א. המאשימה הוכיחה בראיותיה את פרסום הדוא"ל ממחשבו של הנאשם לאתר
30 האינטרנט של משטרת אומסק. לטעמה של המאשימה, המשטרה היא חלק
31 מהציבור. מעבר לכך, מדובר בעבירה התנהגותית ואין צורך להוכיח כי אכן נגרמה
32 בפועל בהלה בציבור; די בכך שהפרסום עלול היה לזרוע בהלה.
33

בית משפט השלום בראשון לציון

30 יוני 2013

ת"פ 12-06-38070 מדינת ישראל נ' גודוביץ

- 1 ב. לאור הפסיקה הנוהגת, עבירה המבוצעת באמצעות המדיה האלקטרונית, די
2 שמקצת העבירה בוצעה בישראל כדי להופכה לעבירת פנים.
3
4 ג. במישור המנהלי – הפעלת החוק נבחנת לא רק מבחינת סטנדרטים מקומיים אלא
5 גם מבחינת יחסי החוץ של המדינה עם מדינות העולם. עסקינן בנאשם שהוא תושב
6 ישראל. לא הוכח כי היה אזרח רוסיה במועד ביצוע העבירה ואינטרס המדינה הינו
7 להעמיד לדין מי שעבר עבירה בתחומה.
8

המסגרת המשפטית:

- 9
10
11 9. סעיף 159 בחוק מצוי תחת כותרת משנה "הפרעות לשלום הציבור" וזה לשונו:
12

- 13 159. (א) המפרסם או משעתק אמרה, שמועה או ידיעה העלולות לעורר פחד
14 ובהלה בציבור או להפריע את שלומו, והוא יודע, או יש לו יסוד להניח, שהן
15 כוזבות, דינו - מאסר שלוש שנים.
16 (ב) באישום לפי סעיף קטן (א) תהא לנאשם הגנה טובה בטענה שלא ידע או
17 שלא היה לו יסוד להניח, שהאמרה, השמועה או הידיעה הן כוזבות, ובלבד
18 שהוכיח שנקט אמצעים סבירים כדי לאמת את דיוקן לפי פרסומן.
19

- 20 סעיף 34כד בחוק מגדיר, בין היתר, את המונחים "פרסום" ו"ציבור" כהאי לישנא:
21

- 22 "פרסום" - כתב, דבר דפוס, חומר מחשב, או כל מוצג חזותי אחר וכן כל אמצעי
23 שמיעתי העשויים להעלות מלים או רעיונות, בין לבדם ובין בעזרת אמצעי כלשהו;
24

"פרסום" –

- 25
26
27 (1)
28

- 29 (2) בפרסום שאינו דברים שבעל פה - להפיצו בקרב אנשים או
30 להציגו באופן שאנשים במקום ציבורי יכולים לראותו, או למכרו או
31 להציעו למכירה בכל מקום שהוא, או להפיצו בשידורי טלוויזיה
32 הניתנים לציבור, או להפיצו לציבור באמצעות מחשב בדרך הזמינה
33 לציבור, או להציעו לציבור באמצעות מחשב;

בית משפט השלום בראשון לציון

30 יוני 2013

ת"פ 12-06-38070 מדינת ישראל נ' גודוביץ

1

2

"ציבור" - לרבות כל חלק ממנו העלול להיפגע מהתנהגות שעליה

3

מדובר בהקשרו של מונח זה ;

4

5

10. מסעיף 159 בחוק עולה כי היסוד העובדתי של העבירה מתמלא ב"פרסום" בהתאם להגדרת

6

המונח בסעיף 34כד בחוק. בענייננו מדובר בפרסום "באמצעות מחשב בדרך הזמינה

7

לציבור או להציעו לציבור באמצעות מחשב".

8

9

הצדדים נחלקו בשאלה : האם התקיים יסוד הפרסום הקבוע בסעיף 159 בחוק והאם

10

הפרסום עולה כדי פרסום לציבור.

11

12

לטענת המאשימה יסוד הפרסום לציבור התמלא במלואו. הידיעה נשלחה באמצעות מחשב

13

לאתר המשטרה באומסק, כלומר שהידיעה מילאה אחר דרישת ה"פרסום". זאת ועוד, יש

14

לראות בשוטרים, שהם הנמענים של אותה ידיעה, כעונים על הגדרת המונח "ציבור".

15

את המונח "ציבור" יש לפרש בהתאם לסעיף 5 בחוק הפרשנות לפיו כל האמור בלשון יחיד

16

חל גם בלשון רבים ואם נשתמש במקבילה המילונית למילה "ציבור" שהיא המילה "אנשים",

17

נסיק כי יחיד הציבור הוא איש, המהווה חלק מהציבור, והדברים עולים בקנה אחד עם

18

הגדרת המונח "ציבור" שבסעיף 34כד בחוק "ציבור" - לרבות כל חלק ממנו".

19

לטענת ההגנה אין בראיות שבידי המאשימה כדי להוכיח את יסוד הפרסום כפי הגדרתו

20

בחוק לגבי פרסום דברים שלא בעל פה בכלל, ואין כדי להוכיח פרסום באמצעות מחשב

21

בפרט. לטענתה, הנאשם לא הפיץ לציבור באמצעות מחשב בדרך הזמינה לציבור את המסר

22

על פיגוע בשדה התעופה. הנאשם שלח את הדוא"ל למשטרת אומסק ללא פרסום לכלל

23

הציבור. לטענת ההגנה לא התקיים יסוד ה"פרסום" הקבוע בחוק וכן לא התקיים יסוד

24

"הציבור". לטענת ההגנה, שליחת מסר כוזב לרשויות אינו הפרסום אליו מכוון הסעיף שכן

25

לרשות יש את הכלים לבחון את אמיתות הפרסום. כמו כן, מאחר ואין ראיה לגבי מי שקיבל

26

את המסר, כמה אנשים נחשפו ומי היו אותם אנשים, לא ניתן להרשיע את הנאשם במיוחס

27

לו.

28

29

11. על פרשנות יסודות העבירה חלים כללי הפרשנות המקובלים בדין הפלילי. כללים אלה מורים

30

כי יש לפרש חוק פלילי על פי לשונו ועל פי תכליתו, כמקובל לגבי כל חוק (ע"פ 6696/96

31

כהנא נ' מדינת ישראל, פד"י נב(1) 535,590, ע"פ 2831/95 אלבה נ' מדינת ישראל, פד"י נ(5)

32

198, 221).

בית משפט השלום בראשון לציון

30 יוני 2013

ת"פ 38070-06-12 מדינת ישראל נ' גודוביץ

1 בהליך הפרשנות, נבחנת בשלב הראשון לשון החוק, המתפרשת גם היא על רקע תכלית החוק
2 ומטרותיו. לשון החוק מקבעת את המסגרת שבתחומה מתממשת הפרשנות התכליתית,
3 המבקשת לאזן בין התכלית הסובייקטיבית של המחוקק לתכלית האובייקטיבית, המשקפת
4 את הערכים והעקרונות שהחוק נועד להגשים בזמן נתון ובחברה נתונה (א' ברק, פרשנות
5 תכליתית במשפט, (2003), 195).

6 עקרונות אלה, היפים לפרשנות כל חוק, חלים גם על פרשנות החוק הפלילי, אלא שבשל
7 מהותן המיוחדת של הנורמות הפליליות שהפעלתן כרוכה בפגיעה בחירותו של הפרט, ניתן
8 משקל מיוחד להיבט זכויות האדם בהליך האיזון בין התכליות השונות. השתקפות רעיון זה
9 מתגלם בסעיף 34 כא בחוק הקובע כי מקום שדין ניתן לפירושים סבירים אחדים עפ"י
10 תכליתו, יוכרע העניין לפי הפירוש המקל ביותר עם מי שאמור לשאת באחריות פלילית לפי
11 אותו דין. כלל הפירוש המקל עם הנאשם מוחל רק בתום הליך פרשני של החוק, לאחר
12 שנבחנו הן לשונו והן תכליתו ורק לאחר שמוצו כל האמצעים הפרשניים המאפשרים עמידה
13 על תכליתו האמיתית. רק אם בסוף תהליך זה יעמדו שני פירושים שווי מעמד להוראת חוק
14 פלילית, כי אז יש להעדיף את הפירוש המקל עם הנאשם (ראה לעניין זה ע"פ 2597/04 אריה
15 (לאוניד) רויטמן נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 20.11.06, פורסם בנבו)).

16

17 **פרשנות המונח "פרסום"** .12

18 עבירת פרסום ידיעות כוזבות הגורמות פחד ובהלה, הקבועה בסעיף 159 בחוק מתייחסת
19 להפצתו של מידע כוזב אשר יש בו כדי להפריע את שלום הציבור בדרך של יצירת פחד,
20 בהלה או הפרעת שלומו. דרישת היסוד העובדתי בעבירה זו אינה כוללת רכיב תוצאתי.
21 בהתאם לכך לא נדרש, כי פרסום המידע או הפצתו אכן יעוררו בפועל פחד בציבור או
22 הפרעת שלומו של הציבור אלא די בעצם הפצתו של המידע.
23 עבירה זו מצויה כאמור תחת הסימן של "הפרעת שלום הציבור" בחוק (סימן ג' בפרק ח'
24 בחוק). עבירות הפרעת שלום הציבור הן עבירות של הפרת השגרה המאפיינת את החיים
25 בחברה האנושית המאורגנת. הפרעת שלום הציבור מחייבת הפניית משאבים ציבוריים מן
26 המנהל הציבורי לצורך טיפול בהפרעה זו ובהטלת עומס רב יותר על מערכות המנהל
27 הציבורי, ומכאן האינטרס המוגן.

28

29

30

31

32

בית משפט השלום בראשון לציון

30 יוני 2013

ת"פ 12-06-38070 מדינת ישראל נ' גודוביץ

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32

13. פרשנות המונח "ציבור"

בהתאם לסעיף 34 כד בחוק הגדרת המונח "ציבור" - לרבות כל חלק ממנו.
בחנית תכלית החוק מלמדת כי עניינו של סעיף זה בשמירה על הסדר הציבורי. בחנית תכלית זו תובילנו למסקנה כי באם הפרסום המיוחס לנאשם הוכוון לציבור השוטרים הרי שהתקיים היסוד הקבוע בסעיף של "פרסום לציבור" ואפרט נימוקיי.
המונח "**ציבור**" כהגדרתו בחוק חל גם על חלק מן הציבור. במקרה שבפנינו נשלחה ההודעה לקבוצה מסויימת בתוך הציבור. נטען כי ההודעה נשלחה לאתר המשטרה, וכפועל יוצא מכך מופנית היא לציבור השוטרים. מבחינת המדיניות הראויה ברור כי התוכן המבהיל אשר הופץ בקרב השוטרים יש בו כדי להביא להפרת שלומו של ציבור זה, אשר אמון על בטחון כלל הציבור ובאם מובאת לידיעת שוטרים ידיעה מן הסוג המיוחס לנאשם, ידיעה זו עלולה להביא לנקיטה באמצעים שונים, רבים ומגוונים אשר נועדו לבדיקת כל מאפייני הידיעה מפרת השלווה, בדיקת מקורה, מהימנותה, ונקיטת פעולות התגוננות שרשרת ההתרחשויות האמורה עלולה לעלות כדי הפרת השגרה, "הפרת שלום הציבור" כהגדרת החוק.
מאחר וכאמור אין המדובר בעבירה תוצאתית אלא התנהגותית, אין צורך בהבאת ראיות באשר לזהות מקבלי המסר במשטרת אומסק, מספר השוטרים אשר נחשפו לידיעה, ההתייחסות למסר במשטרת אומסק והפעולות שנעשו בעקבות קבלת המסר. די בהוכחת יסוד הפצת המידע, שכן הידיעה אמורה לטמון בחובה פוטנציאל לעורר פחד בציבור, אך אין כל דרישה כי המסר אכן יקלט על ידי הציבור, ועניין זה עולה בקנה אחד עם תכלית סעיף 159 כפי שפורט לעיל.
יסוד זה הוכח בראיות המאשימה.

גם אם ניתן היה לפרש את סעיף 159 בחוק כעבירה תוצאתית, כגישתה של ההגנה (מה שאינו נכון), סבורה אני כי המאשימה עמדה גם בנטל ההוכחה בכל הקשור לחשיפת הדוא"ל לציבור.

מהראיות שהוגשו ת/1 – ת/4 עולה כי היתה תכתובת מאינטרפול מוסקווה ומאינטרפול ירושלים, כמו גם דיווח של עמיתים בעניין זה.

מן התכתובת, מבלי להתייחס לתוכנה, שהינה בגדר עדות מפי השמועה, ברור כי הדוא"ל אכן התקבל ביעדו וכתוצאה מקבלת מידע זה נפתחה, בעצם, החקירה, במעורבות אינטרפול מוסקווה וישראל.

בית משפט השלום בראשון לציון

30 יוני 2013

ת"פ 38070-06-12 מדינת ישראל נ' גודוביץ

- 1 באשר ליסוד הנפשי של העבירה - מדובר בעבירה של פרסום אימרה, שמועה או ידיעה, אשר
2 יש לה פוטנציאל של גרימת פחד ובהלה בציבור או הפרעה לשלום הציבור. אין הכרח
3 שאותה ידיעה אכן גרמה לפחד ובהלה, ודי, מבחינת היסוד הנפשי, בכך שמפרסם הידיעה
4 יכול היה לצפות, במאזן ההסתברויות, ואפילו בעצימת עיניים, כי היא תגרום פחד ובהלה.
5
6 15. למעלה מן הצורך, בחנתי גם את סעיף 159(ב) בחוק, המקנה הגנה טובה לנאשם שלא ידע או
7 שלא היה לו יסוד להניח שהידיעה הינה כוזבת. ברי, כי הגנה זו לא עומדת לנאשם שמלפני
8 לאור הודעתו (ת/5) ממנה עולה כי ידע שהדברים אותם שלח בדוא"ל הינם דברי כזב.
9

מן הכלל אל הפרט

- 10
11
12 16. בישיבת ההקראה כפר הנאשם בעובדות המיוחסות לו: שתילת הידיעה בשמה של סבטלנה
13 באתר האינטרנט של משטרת אומסק. עיון בהודעת הנאשם (ת/5) מעלה כי הנאשם הודה כי
14 נכנס לאתר של משטרת אומסק, העתיק את כתובת הדואר האלקטרוני שהיתה רשומה שם
15 ושלה לאותה כתובת בשמה של חברתו לשעבר, סבטלנה, הודעה הכוללת את שמה וכתובתה
16 ומסר שעניינו "יהיה פיגוע בשדה התעופה" (שורות 34 - 35 בת/5). הנאשם ציין כי עשה זאת
17 מתוך רצון לפגוע בסבטלנה אחרי שהודיעה לו כי מצאה לה חבר אחר. הנאשם מציין בסוף
18 הודעתו: "עשיתי שטות, אני מצטער מאוד לא התכוונתי למה שכתבתי. ואני לא יעשה את
19 זה יותר". די באמירה זו של הנאשם בת/5 כדי לקיים את יסודות העבירה כפי שפורטו לעיל.
20 מהודעתו עולה ברורות כי הנאשם שלח למשטרה באומסק הודעה מבהילה, בידעו כי היא
21 אינה נכונה, תוך שהוא מודע (ולמעלה מהצורך נאמר אף מתכוון) לזרוע בהלה במשטרת
22 אומסק.
23 מדו"ח הפעולה ת/6 עולה כי בדיקת הדיסק הקשיח של מחשבו של הנאשם מעלה כי מתיבת
24 הדואר שלו שלח לאתר משטרת אומסק הודעה שכללה את המילים "פיגוע טרור", בעוד
25 הוא מזדהה בשם סבטלנה טקצ'ניקו.
26 המוצגים ת/1, ת/2, ת/3, ת/4 - דיווח של העמיתים מיום 10.8.09, מייל מאינטרפול ירושלים
27 מיום 10.8.09, מייל מאינטרפול מוסקווה מיום 7.8.09, ודיווח של עמיתים מיום 18.8.09 -
28 מלמדים על היקף ההפרעה לשלום הציבור שעורר המסר בהפעלת רשויות חקירה שונות-
29 אינטרפול, שגרירויות, משטרות והכל תוך הקצאת משאבים שונים לבדיקה וטיפול בידיעה
30 שהפיץ הנאשם.
31

בית משפט השלום בראשון לציון

30 יוני 2013

ת"פ 12-06-38070 מדינת ישראל נ' גודוביץ

17. הנאשם בחר שלא להעיד בבית המשפט, בעשותו כן לא נתן הנאשם כל גרסת הגנה ולכן
 2 בנסיבות אלה חל סעיף 162 בחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982
 3 (להלן: "החסד"פ") הקובע כי עצם הימנעותו של נאשם מלהעיד "עשוי לשמש חיזוק
 4 למשקל הראיות של התביעה וכן סיוע לראיות התביעה במקום שדרוש להם סיוע...".
 5 לעניין הימנעות הנאשם מלהעיד יפים דברי כב' השופט רובינשטיין בע"פ 7637/05 שלמה
 6 יוסף נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו): "ככלל, מסופקני אם יש בנמצא שופטים שאינם
 7 מייחסים משקל חיזוקי משמעותי לשתיקה. הדברים נעוצים בשכל הישר; אדם הנאבק
 8 על חפותו ייכבד וימסור את גרסתו".
 9 ברוח דומה נקבע בת.פ. (נצ' 1146/07 מדינת ישראל נ' עאיד בן מוחמד הייב (פורסם בנבו):
 10 "הימנעות נאשם מלהעיד להגנתו נושאת עימה משקל ראיתי לחובתו, כאמור בהוראת
 11 סעיף 162 בחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב - 1982 (להלן: "החסד"פ"),
 12 שכן מקום בו מתחייב הסבר מצד הנאשם, הטוען לחפותו, התייחסות לעובדות שהובאו
 13 בפני בית המשפט והמסבכות אותו לכאורה בעבירות שיוחסו לו, והוא בוחר להימנע
 14 מלספק גרסה משלו - יש לראות נאשם זה כמי שחפץ להסתיר עובדות שישמשו לרעתו,
 15 או כמי שאין לו הסבר. שתיקתו זו תעמוד לו לרועץ, ועשויה לשמש חיזוק או סיוע לראיות
 16 התביעה" (ראה בג"ץ 6319/95, 6836/95 ברלס נ' חכמי, פ"ד נא(3) 750; ע"פ 475/87
 17 מנדלפרוסט נ' מדינת ישראל, פ"ד מג(1) 818, ע"פ 597/88 שמעיה אנג'ל נ' מדינת ישראל,
 18 פ"ד מו(5) 221; ע"פ 230/84; י" קדמי, על הראיות, חלק ראשון (2003), עמ' 269-266)
 19 בענייננו, בחר הנאשם שלא למסור גרסתו בבית המשפט, על אף כפירתו בעובדות כתב
 20 האישום ככל שמתייחסת לשליחת ההודעה בשמה של סבטלנה לאתר האינטרנט של
 21 משטרת אומסק ולא להעמיד גרסתו למבחן החקירה הנגדית, בלא שנמסרה כל סיבה לכך.
 22 על כן, חלה הוראת סעיף 162 בחסד"פ. הימנעותו מלהעיד עשויה לשמש חיזוק למשקל
 23 ראיות התביעה, לא כל שכן "דבר מה נוסף" הנדרש לצורך הרשעת אדם בהסתמך רק על
 24 הודעת חוץ שלו.
 25
 26 הנה כי כן, די בבדיקת הראיות שהוגשו בהסכמה, כדי להרשיע את הנאשם בעבירה שיוחסה
 27 לו בכתב האישום.
 28
 29

עבירת פנים – סעיף 7 בחוק

18. לטענת ההגנה העבירה המיוחסת לנאשם אינה עונה על ההגדרה של "עבירת פנים"
 32 כהגדרתה בסעיף 7 בחוק מאחר וחלק מן העבירה שבוצע בישראל הוא חלק מזערי שלא

בית משפט השלום בראשון לציון

30 יוני 2013

ת"פ 12-06-38070 מדינת ישראל נ' גודוביץ

1 עונה על הגדרת "מקצתה" של העבירה, כמו גם ומן הטעם שלא נפגע כל אינטרס מוגן
2 בישראל בביצוע העבירה.
3 לטענת ההגנה, אם רק פרט זניח של העבירה נעשה בישראל ורובה של העבירה נעשה מחוץ
4 למדינת ישראל לא ימשוך "הזנב" כולו לישראל והעבירה לא תהיה עבירת פנים. המבחן,
5 לטעמם, הוא מבחן כמותי. מאחר ולגישת ההגנה רק חלק מזערי של העבירה בוצע בישראל
6 - שליחת הדוא"ל - שהיא לא יותר מלחיצת כפתור על מחשב, אזי מדובר בעבירת חוץ.
7 זאת ועוד. ההגנה סבורה כי השאלה שצריכה להישאל היא האם נפגע אינטרס מוגן כלשהו
8 בישראל. באם התשובה לשאלה היא שלילית אזי לא ניתן לומר שהחלק שבוצע בישראל
9 מהווה "מקצת העבירה".
10 לטענת ההגנה, במקרה שבפני לא נפגע כל אינטרס מוגן בישראל: ההודעה נשלחה למשטרת
11 אומסק ברוסיה, גב' סבטלנה היא אזרחית רוסיה, הנאשם אזרח רוסיה ולא ישראל, הבהלה
12 שנגרמה, אם נגרמה, היתה אמורה להיגרם ברוסיה, כל האינטרסים המוגנים נפגעו ברוסיה
13 ולכן, במקרה כזה, לא מדובר בעבירת פנים שדיני העונשין של מדינת ישראל חלים עליה.
14
15 לטענת המאשימה, העבירה המיוחסת לנאשם היא עבירת פנים כהגדרתה בחוק:
16 הנאשם מביתו, באמצעות מחשבו, אשר שניהם נמצאים בתוך מדינת ישראל, מבצע שליחה
17 של מסר אלקטרוני אשר עונה על הגדרות העבירה הקבועה בסעיף 159 בחוק.
18 זאת ועוד. הפעולה הראשונה שמתחילה את שרשרת הארועים הפליליים מתחילה כל כולה
19 בשטח מדינת ישראל – גם מבחינת המחשבה הפלילית של הנאשם וגם מבחינת המעשה
20 הפלילי, שכן הנאשם יוצר את תחילת ההתרחשות במחשב בישראל.
21 לטענת המאשימה, מבחן ה"אינטרס המוגן" שציינה ההגנה אינו יסוד או מרכיב עובדתי
22 בעבירה לפי סעיף 159 בחוק ולכן אין מקום למבחן המוצע.

23
24 סעיף 7 בחוק קובע:

25
26 (א) "עבירת-פנים" –

27 (1) עבירה שנעברה כולה או מקצתה בתוך שטח ישראל;

28
29 סעיף 12 בחוק קובע:

30
31 "דיני העונשין של ישראל יחולו על כל עבירת-פנים".
32

בית משפט השלום בראשון לציון

30 יוני 2013

ת"פ 12-06-38070 מדינת ישראל נ' גודוביץ

1 עינינו הרואות שעל פי הוראות החוק, תנאי להחלת החוק הפלילי על מערכת עובדתית
2 מסוימת הוא שהמקרה יענה להגדרת "עבירת פנים" כאמור בסעיף 7 בחוק.
3 כפי שציינתי לעיל, סעיף 159 בחוק הוא סעיף שקובע עבירה התנהגותית שטיבה פרסום
4 הידיעה הכוזבת. כאמור לעיל, אין המדובר בעבירה תוצאתית ולכן אין צורך לבדוק אם
5 הופרע בפועל שלום הציבור. די בעצם הפרסום כדי למלא אחר יסודות העבירה.
6
7 הפרסום, או בהגדרתו בענייננו "הפצה לציבור באמצעות מחשב", בוצע כולו במדינת ישראל.
8 מת/5 עולה כי הנאשם שלח מביתו, המצוי בישראל, הודעת דוא"ל דרך האינטרנט למשטרת
9 אומסק. כלומר התקיים היסוד העובדתי של הפצת מידע באמצעות מחשב בישראל.
10 בנסיבות אלה, אני קובעת כי העבירה נשוא כתב האישום התקיימה בעת שהנאשם, בביתו
11 בישראל, רשם את פרטי הדוא"ל הכוזבים, לחץ על כפתור במקלדת המחשב ששלח את
12 הדוא"ל.
13 בנסיבות אלה, ניתן לקבוע כי העבירה, רובה ככולה, בוצעה בישראל, שכן אלמלא כתיבת
14 הדוא"ל בישראל ושליחתו מישראל לא היתה קמה העבירה. לפיכך, מדובר בעבירת פנים
15 כהגדרתה בסעיף 7(א)(1) בחוק וחלה עליה סמכות שיפוט בישראל.
16
17 אינני מסכימה עם טענת ההגנה כי על בית המשפט לבדוק את האינטרס המוגן ולקבוע, על
18 פיו, האם מדובר בעבירת פנים או בעבירת חוץ.
19 הערך המוגן, בכל עבירה ועבירה, מוגדר בפרק שבו נמצאת אותה עבירה בחוק.
20 סעיף 7 מצוי בפרק תחולת דיני העונשין, הוראות כלליות, בחלק המקדמי ולא בפרק
21 העבירות. מכאן, שאין אפשרות שבית המשפט יקבע אם מדובר בעבירת פנים או בעבירת חוץ,
22 על פי הערך המוגן.
23 הקביעה אם מדובר בעבירת חוץ או בעבירת פנים נשענת רובה ככולה על קביעה
24 טריטוריאלית בלבד, דהיינו מקום ביצוע העבירה או מקצתה, ולא על תכלית חקיקתית של
25 עבירה ספציפית, שלגביה, כמובן, יש לבדוק אינטרס מוגן.
26
27

הפירום הנאות

28
29 19. ההגנה הוסיפה וטענה כי יש להיעזר במבחן הפירום הנאות בכדי להכריע בשאלה היכן יש
30 לנהל את הדיון בכתב האישום שבענייננו, כאשר טענה זו משליכה על הקביעה האם מדובר
31 בעבירת פנים או בעבירת חוץ.
32 לטענת ההגנה, על אף שטענה בדבר הפירום הנאות היא טענה הנטענת במשפט האזרחי הרי

בית משפט השלום בראשון לציון

30 יוני 2013

ת"פ 38070-06-12 מדינת ישראל נ' גודוביץ

1 שגם בדין הפלילי ניתן לאמץ את הקו המנחה המצוי בבסיסו של מבחן הפורום הנאות ולכן
2 יש לבחון מהו הפורום שיש לו את מירב הזיקות הרלבנטיות כפי שנקבעו ברע"א 9810/05
3 בעניין **Martin J Hecke** נ' **Pimcapco limited** (ניתן ביום 30.8.09, פורסם בנבו). לדעת
4 ההגנה, קיימת במקרה שבפנינו אנומליה מאחר ואין שום מידע קביל על מה שנעשה ברוסיה
5 לאחר שליחת הדוא"ל ואין שום עד שיכול להעיד שקיבל את המסר, כמה אנשים ראו את
6 המסר, האם אכן המסר פורסם או לא פורסם. אנומליה זו נעוצה, לדידה של ההגנה, בעובדה
7 שהדיון מתקיים בישראל במקום שהיה מתנהל ברוסיה.
8 לטעמי, אין ממש בטענה האמורה. כפי שנטען, אכן הטענה בדבר הפורום הנאות חלה
9 בתחום המשפט האזרחי ולא הפלילי וכבר מן הטעם הזה ניתן היה לדחות את הטענה. אלא,
10 שאף אם נבחר לעבור את המשוכה הדיונית, הרי שטענת ההגנה בדבר אותה "אנומליה"
11 יסודה בטעות משפטית עליה הצבעתי כבר קודם.
12 העבירה המנויה בסעיף 159 בחוק דורשת כי יתקיים יסוד הפרסום לציבור כפי שנדון
13 בהרחבה לעיל. דרישת היסוד העובדתי בעבירה זו אינה כוללת רכיב תוצאתי. על המידע
14 להיות מידע בעל פוטנציאל לעורר פחד או בהלה. לצורך הטלת האחריות הפלילית בעבירה
15 אין הכרח כי פוטנציאל זה יתממש בפועל לכדי פחד ובהלה בציבור או הפרעת שלומו. די
16 בעצם ההפצה, כאמור.
17 מן הטעמים האמורים, דינה של הטענה בדבר אימוץ מבחן הפורום הנאות להידחות.

הביקורת המנהלית בפלילים

20
21 20. לטענת ההגנה, המאשימה פעלה בחוסר סבירות קיצונית בעצם הגשת כתב האישום נגד
22 הנאשם בישראל ומן הטעם הזה על בית המשפט להורות על ביטול כתב האישום.
23 לטעמה של ההגנה, אין אינטרס לציבור בישראל בניהול כתב האישום. הנאשם אינו אזרח
24 ישראל והנפגעים, אם היו נפגעים, אינם אזרחי המדינה ואינם תושביה. הפרסום לא בוצע
25 בשטח ישראל והמשטרה הרלבנטית אינה משטרת ישראל. מאחר ולא היתה פגיעה בערכי
26 החברה הישראלית אין כל אינטרס ציבורי בניהול הליך זה ולכן על בית המשפט הפלילי,
27 הדן בהליך, לקיים ביקורת שיפוטית על סבירות ההחלטה המנהלית להעמיד את הנאשם
28 לדין בישראל. ההגנה הפנתה להלכה שנקבעה בבג"ץ 9131/05 **ניר עם כהן נ' מדינת ישראל**
29 (פורסם בנבו) (להלן: "**הלכת ניר עם**") לפיה, בית המשפט הפלילי אשר דן בכתב האישום
30 ידון בטענות של נאשם שעניינן השגות על התנהלותן של רשויות המינהל, ובהתאם להלכה זו
31 על בית המשפט להכריע בסוגיה ולקבוע שאין סבירות בהעמדת נאשם זה לדין.
32 מנגד, טענה המאשימה כי מאחר וישראל היא מדינה מתוקנת המבקשת ליצור מצב לפיו גם

בית משפט השלום בראשון לציון

30 יוני 2013

ת"פ 38070-06-12 מדינת ישראל נ' גודוביץ

1 אם תושב או אזרח ישראל מבצע עבירה שהנפקות העיקרית שלה היא בחו"ל, הרי שמדינת
2 ישראל תגיש, במידת הצורך, כתב אישום כנגד אותו אזרח או תושב על מנת לנהוג באחריות
3 כמדינה ועל מנת לשמור על יחסים דיפלומטיים תקינים עם מדינות אחרות.
4
5 בית המשפט העליון קבע בהלכת ניר עם כי אין מקום לפנות בעתירה לבג"צ שעניינה בחינת
6 סבירות החלטה על הגשת כתב אישום חלף קנס מנהלי ועל בית המשפט הפלילי, שבפניו
7 הוגש כתב האישום, לדון בטענה ולבדוק את סבירות החלטת הרשות המנהלית.
8 עיון בהלכת ניר עם ובפסיקה המאוחרת לה, מעלה כי יישומה של ההלכה בבדיקת שיקול
9 הדעת של המאשימה שהגישה כתב אישום לפי סעיף 15 בחוק העבירות המנהליות, כחריג
10 לכלל שקבע המחוקק לפיהם עבירות מנהליות יטופלו באמצעות קנסות מנהליים. (ת"פ
11 (ת"א) 164-08-10, **מדינת ישראל נ' אלוניאל בע"מ** (ניתן ביום 23.4.13, פורסם בנבו); ת"פ
12 (רמלה) 61655-01-12, **מדינת ישראל נ' אליהו יהונתן**, (ניתן ביום 14.4.13, פורסם בנבו).
13 לא מצאתי פסיקה, מאוחרת להלכת ניר עם, המכילה את המבחן שנקבע שם בבדיקת
14 סבירות פעולתו של התובע, המגיש כתב אישום מכוח סעיף 62 בחסד"פ, בעבירה שאינה
15 עבירה מנהלית.
16
17 בחנתי את סבירות החלטת התביעה להעמיד לדין, בנסיבות המקרה. מסקנתי היא כי
18 ההחלטה הינה סבירה ובדין יסודה, ואפרט נימוקיי.
19 סעיף 62 בחסד"פ מסמיך תובע להגיש כתב אישום בהתקיים שני תנאים מצטברים: התנאי
20 הראשון הוא שלדעת התובע הראיות שבידו מספיקות להגשת כתב אישום, התנאי השני הוא
21 שהתובע אינו סבור שאין במשפט עניין לציבור. החלטת התביעה להעמיד אדם לדין פלילי
22 לפי סעיף 62 בחסד"פ היא החלטה מינהלית, הכפופה לביקורת שיפוטית לפי העילות
23 המקובלות במשפט המינהלי (בג"ץ 935/89 **גנור נ' היועץ המשפטי לממשלה**, פ"ד מד(2)
24 485, 507-508 (1990); דפנה ברק-ארז, **משפט מינהלי**, כרך ב' 750-757 (2010).
25 רבות נכתב על היקפה המוגבל של הביקורת השיפוטית על החלטות שעניינן העמדה לדין
26 פלילי. כפי שנפסק: **"בית המשפט אינו ממיר את שיקול-דעת היועץ המשפטי לממשלה**
27 **בשיקול-דעתו שלו. אין בית המשפט פועל כיועץ משפטי על'. לפיכך לא יתערב בית**
28 **המשפט בהחלטתו של היועץ המשפטי לממשלה, רק מכיוון שהוא היה מחליט אחרת. אך**
29 **בית המשפט יתערב בהחלטתו של היועץ המשפטי אם נמצא שזו לוקה בחוסר סבירות**
30 **קיצוני או בעיוות מהותי"** (6009/94 **שפרן נ' התובע הצבאי הראשי**, פ"ד מח(5) 573, 582).
31 כידוע, השאלה האם החלטה מסוימת היא סבירה כורכת בתוכה בחינה של השאלה האם
32 נשקלו מכלול השיקולים הרלוונטיים להחלטה, והאם ניתן משקל הולם לכל אחד מהם

בית משפט השלום בראשון לציון

30 יוני 2013

ת"פ 38070-06-12 מדינת ישראל נ' גודוביץ

1 בג"ץ 389/80 דפי זהב בע"מ נ' רשות השידור, פ"ד לה(1) 421, 438-439. הלכה היא
2 שיישומה של עילת הסבירות בנסיבות מקרה ספציפי מושפע, בין היתר, מטיבה של הרשות
3 ומטיב הסמכות המופעלת. בקובעו את מסגרת ההתערבות הראויה בהחלטות הרשות נותן
4 בית המשפט את דעתו על מכלול נסיבות. בין נסיבות אלו מנויות מידת המורכבות שכרוכה
5 בהפעלת הסמכות, ומומחיות הרשות בתחום שבו עוסקת ההחלטה. הדין מקנה לגורמי
6 התביעה שיקול דעת רחב בהחלטות בנושא העמדה לדין, שהן החלטות שנמצאות בליבת
7 שיקול דעתם המקצועי. כפועל יוצא מכך וממעמדה של התביעה ככלל, הכירה פסיקתנו
8 בקיומו של מתחם סבירות רחב בהחלטות בדבר העמדה לדין, וכנגזר מכך נקבע שמדיניות
9 ההתערבות בעילת חוסר סבירות בהחלטות מעין אלה היא מצומצמת (בג"ץ 5675/04
10 **התנועה לאיכות השלטון בישראל נ' היועץ המשפטי לממשלה**, פ"ד נט(1) 199, 210-209).
11 בעניינו, כפי שעולה מנ/1, הנאשם הינו תושב ישראל אשר שלח ממחשבו אשר בביתו
12 שבישראל את ההודעה הכוזבת נשוא כתב האישום. העבירה בוצעה, כאמור, בתוך שטח
13 מדינת ישראל. נסיבות המקרה מובילות למסקנה כי קיים עניין לציבור הישראלי להעמיד
14 את הנאשם לדין מקום בו מירב הזיקות הן למדינת ישראל. לא זו אף זו, אם נאמר כי
15 נפקות העבירה היא בחו"ל ולכן אין מקום להעמיד לדין בישראל הרי שנמצאנו פוגעים
16 ביחסיה הדיפלומטיים של מדינת ישראל עם מדינות אחרות.
17 קיים אינטרס ציבורי ישראלי להעמיד לדין נאשם בנסיבות המקרה שבפנינו, גם מן הטעם
18 של שמירה על יחסים דיפלומטיים תקינים. במקרה בו תושב ישראל מבצע מתוך שטחה של
19 מדינת ישראל עבירה, אף שעיקר נפקותה של העבירה בחו"ל, צודק ונכון להעמיד אותו
20 חשוד לדין בישראל שכן כתברה בעלת אמות מידה מוסריות עלינו לאכוף את החוק אף אם
21 השלכותיה של העבירה הן מעבר לים.
22
23 מכאן, שלא מצאתי פגם היורד לשורשו של עניין בשיקולי המאשימה להעמיד הנאשם לדין.
24 נהפוך הוא, מצאתי כי נכון היה להעמיד הנאשם לדין בישראל, הכל כמפורט לעיל.
25
26 בימינו, עת הגבולות הטריטוריאליים מטושטשים, בעידן בו האינטרנט חובק עולם ולחיצה
27 על כפתור במחשב חוצה גבולות מדיניים קיים אינטרס חברתי מוגבר שלא לאפשר
28 התחמקות מעול הדין בטענה כי ביצועה של העבירה הנטענת חומק מגבולות המדינה, שכן
29 אם נעשה כן הרי שאין אנו נוהגים באחריות כתברה שהיא חלק ממדינות העולם הנאור.
30 לעניין אובדן המשמעות של הגבולות הטריטוריאליים בעידן האינטרנט יפים הדברים
31 שנכתבו ע"י כב' השופט ד"ר אברהם טננבוים במאמרו "השלכות רשת האינטרנט על
32 המשפט המהותי" (שערי משפט א(2) כסלו תשנ"ח, 133): **"כל זה (הגבולות האינטרנטיים -**
33 **א.נ) נעלם לחלוטין בעידן האינטרנט. המרחק הפיזי מאבד בהדרגה כל משמעות. מבחינות**

בית משפט השלום בראשון לציון

30 יוני 2013

ת"פ 38070-06-12 מדינת ישראל נ' גודוביץ

1 רבות, אין זה משנה היכן נמצא תוכן מסויים ופעמים רבות איש אינו יודע את מקורו. אותו
 2 תוכן יכול להופיע במקומות שונים במקביל וניתן להעבירו למקום אחר על פני הגלובוס.
 3 התוכן יכול להיות מחולק ליחידות שונות, כל אחת על מחשב אחר ביבשת אחרת ועוד.
 4 עובדות אלה גם משנות את יחסנו למרחק המקובל בין אנשים ומוסדות". לעניין זה נאמר
 5 בהחלטה מפי כבי' השופט אברהם הימן בתיק מ(ראשל"צ) 1106/07 משטרת ישראל נ'
 6 קרלטון מיכאל (פורסם בנבו): "נראה כי בעידן האינטרנט, מיקום מקור התוכן, דהיינו
 7 במקרה שלנו מיקומם של שרתי האינטרנט, הוא שולי יותר וזניח. נראה כי בהעדר אמנות
 8 בינלאומיות אשר יהיה בהן כדי לקבוע הסדרים מסויימים, הרי שמרכז הכובד, בעיקר זה
 9 של סמכות השיפוט הטריטוריאלית, יהיה חייב לעבור אל נקודת הקצה דהיינו אל
 10 המחשב הבודד". (הדגשה שלי – א.ג.).

סוף דבר

11
 12
 13
 14 22. מכל האמור לעיל, אני קובעת כי המאשימה עמדה בנטל הבאת הראיה מעבר לספק סביר,
 15 ואני מרשיעה את הנאשם בעבירה המיוחסת לו בכתב האישום: פרסום ידיעות כוזבות
 16 הגורמות פחד ובהלה, עבירה על סעיף 159(א) בחוק העונשין, תשל"ז – 1977.

17
 18
 19 ניתנה והודעה היום כ"ב תמוז תשע"ג, 30/06/2013 במעמד הנוכחים.

איטה נחמן, שופטת

20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30